BMC
YACHT GROUP

Fusie-effectrapportage

Bestuurlijke fusie tussen Openbare Stichting Ir. Lely Lyceum en Stichting Open Schoolgemeenschap Bijlmer

Rapport | 21 november 2023

Partners in verbetering

Fusie-effectrapportage

Bestuurlijke fusie tussen Openbare Stichting Ir. Lely Lyceum en Stichting Open Schoolgemeenschap Bijlmer

Openbare Stichting Ir. Lely Lyceum
Stichting Open Schoolgemeenschap Bijlmer

Inhoudsopgave

H1 | Beoogde fusie en aanleiding voor de beoogde bestuurlijke fusie 1
1.1 Beoogde bestuurlijke fusie en fusieproces 1
1.2 Tijdsbestek 1
1.3 De motieven voor de beoogde bestuurlijke fusie 1
1.4 Alternatieven voor de beoogde bestuurlijke fusie 2
1.5 Te bereiken (gekwantificeerde) doelen van de beoogde bestuurlijke fusie 3
H2 | Communicatie over de beoogde bestuurlijke fusie 6
2.1 Wijze waarop de medezeggenschapsraden zijn en worden betrokken 6
2.2 Wijze waarop Raad van Toezicht is en wordt betrokken 6
2.3 Wijze waarop personeel, ouders en leerlingen zijn en worden betrokken 6
2.4 Wijze waarop externe belanghebbenden zijn en worden betrokken 7
H3 | Gevolgen voor personeel, ouders en leerlingen en borging van de menselijke maat 8
3.1 Omvang en organisatie van de rechtspersoon na de bestuurlijke fusie 8
3.1.1 Realisatie van de fusie 8
3.1.2 Vragen en/of klachten 9
3.1.3 Beoogde inrichting van de gefuseerde organisatie 9
3.2 Gevolgen van de bestuurlijke fusie voor de overzichtelijkheid op locatieniveau 9
3.3 Gevolgen van de bestuurlijke fusie voor de betrokkenheid van personeel, leerlingen en ouders 10
3.4 Medezeggenschap 10
3.5 Gevolgen voor voorzieningen 10
3.6 Gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden en het personeelsbeleid 10
H4 | Effecten van de bestuurlijke fusie op keuzevrijheid, diversiteit en bereikbaarheid 12
4.1 Effecten van de bestuurlijke fusie op de keuzevrijheid 12
4.2 Effecten van de bestuurlijke fusie op de diversiteit 12
4.3 Effecten van de bestuurlijke fusie op de spreiding van onderwijsvoorzieningen in de regio 12
H5 | Kosten en baten van de bestuurlijke fusie 13
5.1 Financiële kosten en baten 13
5.2 Financiële risico’s 13
5.3 Niet-financiële kosten en baten 13
H6 | Evaluatie van de bestuurlijke fusie 14
6.1 Evaluatie van de bestuurlijke fusie 14
H7 | Advies van de gemeenten 15
7.1 Advies van burgemeesters en wethouders 15
Colofon 16

Dit document (inclusief eventuele bijlagen) is opgesteld door BMC en de (auteurs)rechten met betrekking tot de inhoud en het format van dit document berusten bij BMC. Dit document is uitsluitend bedoeld voor gebruik door de opdrachtgever en mag niet worden gepubliceerd of aan anderen ter beschikking worden gesteld zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van BMC.

H1 | Beoogde fusie en aanleiding voor de beoogde bestuurlijke fusie

1.1 Beoogde bestuurlijke fusie en fusieproces

Openbare Stichting Ir. Lely Lyceum (bestuursnummer: 41063) is het bevoegd gezag van Ir. Lely Lyceum (21FF) in Amsterdam. Stichting Open Schoolgemeenschap Bijlmer (bestuursnummer: 42595) is het bevoegd gezag van Open Schoolgemeenschap Bijlmer (OSB) in Amsterdam (03AQ).

De besturen hebben in de periode oktober t/m december 2022 een verkennend onderzoek laten uitvoeren naar mogelijke bestuurlijke samenwerkingsvarianten op stichtings- en/of schoolniveau. Deze verkenning laat zien dat de schoolorganisaties – met het oog op stabiliteit, duurzaamheid en kwaliteit van de beide organisaties – het beste kunnen inspelen op huidige en toekomstige ontwikkelingen door een vergaande bestuurlijke samenwerking aan te gaan.

In de periode februari t/m juni 2023 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd om te onderzoeken of een bestuurlijke fusie tussen de beide stichtingen ook daadwerkelijk haalbaar is en mag rekenen op voldoende steun van de betrokkenen. Daarnaast brengt dit onderzoek de meerwaarde, kansen en risico's van de bestuurlijke fusie in kaart. Op basis van het haalbaarheidsonderzoek is deze fusie-effectrapportage (FER) opgesteld.

1.2 Tijdsbestek

De beoogde datum voor de bestuurlijke fusie is 1 januari 2025. Dit geeft beide organisaties nog een ruime voorbereidingstijd.

1.3 De motieven voor de beoogde bestuurlijke fusie

Een bestuurlijke fusie kan van grote meerwaarde zijn voor beide scholen. De belangrijkste motieven hierbij zijn als volgt:

- Het stadsdeel Zuidoost is enorm in ontwikkeling. Het stadsdeel is ook kwetsbaar. Veel inwoners hebben te maken met zorgen en hebben niet vanzelfsprekend de kansen om volwaardig mee te doen in de samenleving. Juist de jonge inwoners van stadsdeel Zuidoost verdienen de juiste ondersteuning om hen vanuit kracht voor te bereiden op hun toekomst. Door samen op te trekken kunnen de scholen een stevigere positie innemen en beter zichtbaar zijn. Voor de leerlingen in dit stadsdeel is het van belang om in het voortgezet onderwijs juist beter samen te werken in plaats van de kansenongelijkheid verder te vergroten door te concurreren.
- Er is vraag naar twee nieuwe vo-scholen in het voedingsgebied van de scholen. Door de nieuwe wijk De Nieuwe Kern en de trek naar Zuidoost vanuit centralere wijken in Amsterdam komen er potentieel veel leerlingen naar het voedingsgebied van de scholen. Beide 'nieuwe scholen' vallen binnen een straal van 3 km van OSB. OSB kan hierdoor de nieuwe scholen vormgeven binnen de RPO-wetgeving. Het starten van een

nieuwe school vraagt veel inzet van de bestuurder en medewerkers. Daarnaast zijn er ook financiële risico's. Samen staan de scholen sterker om deze mooie kansen op te pakken en de nieuwe scholen goed in te richten. In de lastige huidige arbeidsmarkt is goed en aantrekkelijk werkgeverschap een wezenlijk ontwikkelpunt om ook de bezetting van de huidige scholen goed op peil te houden. Gezamenlijk is dit gemakkelijker vorm te geven.

- Beide bestuurders geven aan dat de opdracht voor schoolbesturen[1] steeds groter en zwaarder wordt door zowel de druk vanuit de overheid als de druk vanuit de samenleving (ouders en leerlingen). Complexe thema's komen samen in het stadsdeel Zuidoost, zoals lerarentekort, professionalisering van leraren en schoolleiders en afstemming met sociale partners in de stad en het stadsdeel. Door vergaande bestuurlijke samenwerking ontstaat de mogelijkheid om een gezamenlijk bestuur te vormen en de governancestructuur anders in te richten en taken te verdelen. De bestuurder(s) kunnen zich hierdoor beter richten op de bestuurlijke opdracht. De huidige directeur-bestuurders ervaren op dit moment dat een volledige uitvoering van de bestuurstaken en de directietaken in de knel komt.
- Veel functies van de stafondersteuning zijn belegd bij één persoon. De bedrijfsvoering is daardoor kwetsbaar en gericht op het praktisch uitvoeren van werkzaamheden. De focus op (strategisch) beleid en borging komt minder van de grond. Door samen te gaan kan meer stabiliteit ontstaan, worden slagkracht en kwaliteit verhoogd en ontstaat daardoor meer ruimte voor verdieping van processen en strategisch beleid.

Daarnaast zijn er nog andere overwegingen de revue gepasseerd: het in stand houden van een breed aanbod in stadsdeel Zuidoost is gebaat bij het verminderen van de onderlinge concurrentie door juist aanvullend op elkaar te zijn. Het versterken van leren van én met elkaar kan beide scholen verder brengen: bijvoorbeeld in de wijze waarop zorg en ondersteuning is ingericht.

1.4 Alternatieven voor de beoogde bestuurlijke fusie

Voor alle bovenstaande ontwikkelingen geldt dat onderdelen op basis van een samenwerkingsovereenkomst gezamenlijk kunnen worden versterkt, maar dat dit én omslachtig is én kwetsbaar (lees: relatief eenvoudig op te zeggen en afhankelijk van individuen en persoonlijke relaties). De uitdagingen en ambities liggen op een zodanig niveau dat het zoeken van deze (meer kortetermijn)oplossingen niet voldoende het hoofd biedt aan de uitdagingen en niet voldoende bijdragen aan het verwezenlijken van de ambities; jonge mensen erkennen in hun talent en voorbereiden op een passende positie in de samenleving.

De keuze voor een holding/personele unie, of voor een bestuurlijke fusie hangt af van de mate waarin beide organisaties toe zijn aan een volgende stap, waarbij aangegeven moet worden dat het werken vanuit een holding/personele unie veel dubbel werk vraagt in de uitvoering. Het aangaan van een bestuurlijke fusie vraagt in de aanvangsperiode veel van beide organisaties.

[1] VO-raad (2019) Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019. Beschikbaar via de website van de VO-raad www.vo-raad.nl

Tabel 1 brengt bovenstaande in kaart. De tabel geeft weer wat de samenwerkingsvarianten voor beide schoolorganisaties kunnen betekenen voor het waarmaken van hun ambities en bij het inspelen op de relevante ontwikkelingen. Een +/-, +, ++, of - geeft aan in hoeverre de samenwerkingsvariant iets kan betekenen voor het waarmaken van de ambities en/of bij het inspelen op de ontwikkelingen. Zoals uit de tabel valt op te maken biedt een bestuurlijke fusie de organisaties het meest bij het aangaan van de uitdagingen en het verwezenlijken van de ambities.

Tabel 1

Ambitie/ontwikkeling	Samenwerkings-overeenkomst	Regiestichting	Holding/ personele unie	Bestuurlijke fusie
Inspelen op ontwikkelingen voedingsgebied: toevoegen nieuwe scholen vraagt innovatie en slagkracht, legt druk op bedrijfsvoering	-	-	+	++
Versterken uitvoering bestuurlijke opdracht: betekenisvolle speler op de regionale (onderwijs)arbeidsmarkt, inspelen op landelijke en regionale ontwikkelingen, governancestructuur	-	-	+	++
Versterken van bedrijfsvoering: verhogen slagkracht, efficiency en beleidsvoerend vermogen, schaal-voordelen, inzetten op expertises	+/-	-	+	++

1.5 Te bereiken (gekwantificeerde) doelen van de beoogde bestuurlijke fusie

Uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat de organisaties het volgende kunnen bereiken door de besturenfusie:

Met de bestuurlijke fusie verwachten de besturen een meerwaarde te creëren voor beide organisaties (zie punt 1), de leerlingen (zie punt 2), de medewerkers (zie punt 3) en voor stadsdeel Zuidoost en de omliggende omgeving (zie punt 4).

1. Beide organisaties, omdat de nieuwe stichting kansen biedt voor (in willekeurige volgorde):
    a. meer en betere onderwijskundige en bedrijfsmatige ondersteuning. Door het (op termijn) bundelen van de werkzaamheden van beide centrale diensten is er volop deskundigheid beschikbaar om enerzijds meer specialisatie mogelijk te maken en daarin ook te investeren, onder andere met en van elkaar te leren, en om anderzijds de huidige kwetsbaarheid te beperken (veel functies van de stafondersteuning zijn belegd bij één persoon). Bundeling van centrale diensten betekent niet noodzakelijkerwijs een apart, centraal bestuurskantoor;
    b. sterkere profilering in plaats van concurrentie. Ongewenste concurrentie tussen beide scholen kan worden voorkomen: profileren wordt belangrijker dan concurreren. Beide scholen behouden hun eigenheid en kunnen deze verder uitwerken en versterken de komende jaren. De komst van de nieuwe scholen in De nieuwe kern en Diemen kan ook niet los worden gezien van het punt profilering en concurrentie. Door één bestuurlijke organisatie kunnen strategische keuzes worden gemaakt ter profilering én bescherming van bestaande locaties;
    c. een krachtiger organisatie en versterking van interne bestuurskracht. De gefuseerde stichting kan efficiencyvoordelen behalen op bijvoorbeeld inkoop en beheer en/of daar effectiever in investeren. Daarnaast kan een besturenfusie voor een spreiding van mogelijke (financiële) risico's zorgen. Dit is ook van belang met het oog op de mogelijke toevoeging van twee nieuwe scholen;
    d. versterking externe bestuurskracht. Het stadsdeel Zuidoost is enorm in ontwikkeling. Het stadsdeel is ook kwetsbaar. Veel inwoners hebben te maken met zorgen en hebben niet vanzelfsprekend de kansen om volwaardig mee te doen in de samenleving. Juist de jonge inwoners van stadsdeel Zuidoost verdienen de juiste ondersteuning om hen vanuit kracht voor te bereiden op hun toekomst. Door samen op te trekken kunnen de scholen een steviger positie innemen en zichtbaar zijn. Voor de leerlingen in dit stadsdeel is het van belang om in het voortgezet onderwijs samen te werken in plaats van de kansenongelijkheid verder te vergroten door te concurreren;
    e. investeren in werkgeverschap. De samenwerking verhoogt de mogelijkheden voor kennisdeling (zie ook 1a). De scholen kunnen van elkaar en met elkaar leren. Daarnaast kan – met het oog op fluctuaties in leerlingenaantallen en het dreigende lerarentekort – gewerkt worden aan een robuuste en aantrekkelijke organisatie waarvoor je graag wilt werken en met perspectief op voldoende werk.

2. De leerlingen, omdat de nieuwe stichting kansen biedt voor handhaving en versterking van het huidige onderwijsaanbod. Door bestuurlijk te fuseren kan een ongewenste concurrentie tussen beide scholen voorkomen worden (denk bijvoorbeeld aan de nadelige werking op elkaars aanbod en initiatieven kopiëren om voldoende leerlingen te trekken). Beide scholen kunnen hierdoor hun eigenheid niet alleen behouden, maar ook versterken door onder andere ontwikkeling van de verschillende vakken (profileren). Hierdoor blijft er in Zuidoost veel te kiezen voor leerlingen en ouders. Op deze manier blijft de continuïteit gewaarborgd, zowel financieel als qua onderwijsaanbod.

3. De medewerkers, omdat de nieuwe stichting kansen biedt voor:
    a. zie 1a en 1e: betere onderwijskundige ondersteuning en aantrekkelijk werkgeverschap;
    b. het ontstaan van meer ruimte voor arbeidsmobiliteit en/of carrièremogelijkheden. De nieuwe stichting kent twee grote scholen met, voor wie dat wil, mobiliteitsmogelijkheden en meer carrièrekansen. Daarnaast komen er in de toekomst mogelijk twee nieuwe scholen bij. Dit biedt veel ontwikkel- en carrièremogelijkheden voor de medewerkers.

4. De lokale regio, omdat de nieuwe stichting kansen biedt voor:
    a. zie ook punt 1, 2 en 3; de maatschappelijke opgave in de regio. De Code Goed Onderwijsbestuur VO vraagt nadrukkelijk aan onderwijsbesturen om regionale oplossingen te vinden voor vraagstukken, zoals kansengelijkheid en het lerarentekort. Besturen in de regio zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een regionaal dekkend, kwalitatief hoogstaand en divers onderwijsaanbod. Binnen de nieuwe stichting kan door en op beide scholen samengewerkt worden om regionale oplossingen te vinden voor de regionale uitdagingen.

H2 | Communicatie over de beoogde bestuurlijke fusie

2.1 Wijze waarop de medezeggenschapsraden zijn en worden betrokken

Het onderzoek naar de samenwerkingsmogelijkheden tussen beide stichtingen is gedeeld met beide medezeggenschapsraden (MR'en). In de daaropvolgende MR-vergadering (eind 2022) zijn de bestuurder en extern begeleider aangesloten om eventuele vragen te beantwoorden. Het plan van aanpak dat ten behoeve van het haalbaarheidsonderzoek is opgesteld is begin 2023 gedeeld met beide MR'en. Op 20 maart 2023 is een kick-offbijeenkomst georganiseerd om de verschillende geledingen, ook de MR'en, te informeren over het haalbaarheidsonderzoek en om hierover met hen van gedachten te wisselen. Daarnaast heeft een vertegenwoordiging van de MR'en deelgenomen aan de werkgroep medezeggenschap ten behoeve van het haalbaarheidsonderzoek. Zowel het haalbaarheidsonderzoek als de FER zijn gedeeld met de beide MR'en. Opnieuw zijn de bestuurder en extern begeleider in de daaropvolgende MR-vergaderingen (november en december 2023) aangesloten om eventuele vragen te beantwoorden. De MR'en zullen nauw betrokken zijn bij de vervolgstappen, waaronder de processen betreffende de noodzakelijke en gewenste harmonisatie.

2.2 Wijze waarop Raad van Toezicht is en wordt betrokken

Het onderzoek naar de samenwerkingsmogelijkheden tussen beide stichtingen is gedeeld met beide Raden van Toezicht (RvT's). In de daaropvolgende RvT-vergadering (eind 2022) is de externe onderzoeker aangesloten om eventuele vragen te beantwoorden. Het plan van aanpak dat ten behoeve van het haalbaarheidsonderzoek is opgesteld is begin 2023 gedeeld met beide RvT's. Op 20 maart 2023 is een kick-offbijeenkomst georganiseerd om de verschillende geledingen, waaronder ook de RvT's, te informeren over het haalbaarheidsonderzoek en hierover met hen van gedachten te wisselen. Daarnaast heeft een vertegenwoordiging van de RvT's zitting genomen in de klankbordgroep-RvT. Deze klankbord is door de stuurgroep geraadpleegd over de wensen en ideeën betreffende de bestuurlijke en organisatorische inrichting van de nieuwe stichting.

2.3 Wijze waarop personeel, ouders en leerlingen zijn en worden betrokken

Een aantal medewerkers van beide organisaties heeft deelgenomen aan de werkgroepen die ingericht waren voor het haalbaarheidsonderzoek. Dit betrof de werkgroepen Onderwijs, Personeel, Medezeggenschap en Financiën, Huisvesting en Beheer. De leden van de werkgroepen en de leden van de MR'en zijn voor de kick-offbijeenkomst uitgenodigd. Zoals eerder beschreven zijn ze op deze bijeenkomst geïnformeerd over het haalbaarheidsonderzoek en het vervolgproces, en is hierover met hen van gedachten gewisseld. Op beide scholen heeft een ouderraadpleging plaatsgevonden (op OSB half november, op het Ir. Lely Lyceum begin december). Hierover zijn ouders geïnformeerd via een mail en uitgenodigd voor de bijeenkomst. Medewerkers hebben de gelegenheid gehad om op meerdere inloopmomenten vragen te stellen. Daarbij zijn ook enkele inloopmomenten

specifiek voor OOP-medewerkers georganiseerd. Tot slot is het personeel bij meerdere plenaire bijeenkomsten geïnformeerd over de stand van zaken.

2.4 Wijze waarop externe belanghebbenden zijn en worden betrokken

De gemeenten Amsterdam en Diemen zullen om schriftelijk advies gevraagd worden ten aanzien van de voorgenomen fusie tussen beide stichtingen. Zij zijn hierover mondeling op de hoogte gebracht door de bestuurders. Daarnaast zal het fusiebesluit en de daarbij behorende statutenwijziging ook ter goedkeuring worden voorgelegd aan de gemeente Amsterdam op grond van artikel 3.11 van de WVO 2020. De getekende intentieverklaring is gedeeld met de stadsdeelvoorzitter. De vereniging van schoolbesturen in het Amsterdamse voortgezet onderwijs (OSVO) is in een algemene ledenvergadering geïnformeerd.

H3 | Gevolgen voor personeel, ouders en leerlingen en borging van de menselijke maat

3.1 Omvang en organisatie van de rechtspersoon na de bestuurlijke fusie

3.1.1 Realisatie van de fusie

De realisatie van een bestuurlijke fusie betekent dat beide scholen onder één bevoegd gezag en dus binnen één rechtspersoon worden samengebracht. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de beoogde bestuurlijke fusie plaatsvindt op basis van gelijkwaardigheid en er geen sprake is van 'overname'. Voor de technische realisatie van de bestuurlijke fusie zijn er vier verschillende routes:

1. *Opwaartse bestuursoverdracht* waarbij Openbare Stichting Ir. Lely Lyceum en Stichting Open Schoolgemeenschap Bijlmer hun scholen met toepassing van de Wet op het voortgezet onderwijs overdragen aan een nieuw opgerichte stichting. Daarna worden de beide dan 'lege' stichtingen ontbonden.
2. *Zijwaartse bestuursoverdracht* waarbij één van beide besturen met toepassing van de Wet op het voortgezet onderwijs wordt overgedragen aan het andere bestuur. De statuten van de 'ontvangende partij' worden gewijzigd en de 'lege' stichting van de 'overdragende partij' wordt ontbonden.
3. *Opwaartse juridische fusie* waarbij Openbare Stichting Ir. Lely Lyceum en Stichting Open Schoolgemeenschap Bijlmer met toepassing van het Burgerlijk Wetboek door juridische fusie opgaan in een nieuwe stichting en er geen 'lege' stichtingen overblijven.
4. *Zijwaartse juridische fusie* waarbij één van de beide besturen door juridische fusie opgaat in het andere bestuur. De statuten van de 'ontvangende partij' worden gewijzigd en er blijft geen 'lege' stichting over.

Op 11 mei jl. zijn deze vier opties gepresenteerd aan de bestuurders door twee notarissen van Van Doorne B.V. Het advies van Van Doorne luidt: '*De belangrijkste vraag is met name of het gewenst of noodzakelijk is dat na de bestuurlijke fusie nog een stichting achterblijft die ofwel leeg is ofwel nog andere activiteiten kan voortzetten of ontwikkelen. Indien dat niet het geval is én indien er nog voldoende voorbereidingstijd is gelet op de gewenste implementatiedatum (minimaal zes maanden), raden wij aan te kiezen voor de route van de juridische fusie voor het tot stand brengen van de bestuurlijke fusie*'[2]. Omdat het niet gewenst of noodzakelijk is dat na de bestuurlijke fusie nog een stichting achterblijft en er nog voldoende voorbereidingstijd is, hebben de bestuurders gekozen om de bestuurlijke fusie technisch te realiseren door middel van een juridische fusie.

Zoals bij 3 en 4 staat beschreven kan dit zowel opwaarts als zijwaarts. Van Doorne adviseert om daarbij te kiezen voor de *zijwaartse* route, omdat '*deze optie leidt tot de minste (administratieve) belasting voor de betrokken fuserende onderwijsstichtingen*'. Zij

[2] Van Doorne (2023) Routes Bestuurlijke fusie OSB - Ir. Lely Lyceum

benadrukken daarbij dat dit *niet leidt tot een overname of gebrek aan gelijkwaardigheid van de fuserende onderwijsstichtingen. Dat komt tot uitdrukking:*

I. *doordat bij de fusie de statuten van de verkrijgende/overblijvende stichting kunnen worden gewijzigd, waarin een nieuwe (gezamenlijke) naam wordt geïntroduceerd;*
II. *door gebruik van een nieuw gezamenlijk logo; en*
III. *door het gezamenlijk benoemen van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de Fusiestichting.*

In lijn met het advies van Van Doorne hebben de bestuurders gekozen om de bestuurlijke fusie technisch te realiseren door middel van een zijwaartse juridische fusie. Er zal dus één rechtspersoon verdwijnen, beide scholen blijven behouden. De nieuwe stichting zal bestaan uit twee scholen met in totaal circa 2.400 leerlingen en circa 325 medewerkers.

3.1.2 Vragen en/of klachten

Personeel, ouders en leerlingen met vragen en klachten kunnen in eerste instantie terecht bij de directie van de eigen school. In tweede instantie kunnen zij zich wenden tot het College van Bestuur van de nieuwe stichting.

3.1.3 Beoogde inrichting van de gefuseerde organisatie

Het bestuur van Ir. Lely Lyceum bestaat momenteel uit één bestuurder die tevens als rector fungeert. Het bestuur van OSB bestaat momenteel ook uit één bestuurder die tevens als directeur fungeert. De overgangs- en implementatiefase van een fusie brengen over het algemeen tal van strategische, culturele, administratieve en operationele uitdagingen met zich mee die bestuurlijke aandacht vragen. Daarnaast beschikken de bestuurders over veel specifieke kennis en expertise over hun eigen organisatie. Gezien het belang van het waarborgen van deze kennis en expertise en het succesvol implementeren van de fusie, is het van belang dat beide bestuurders nauw betrokken blijven in de overgangs- en implementatiefase. De specifieke rol van de bestuurders op lange termijn zal in nauwe afstemming met de RvT van de gefuseerde organisatie worden vormgegeven.

De RvT van de gefuseerde organisatie zal statutair bestaan uit ten minste vijf en ten hoogste zeven leden, met een voorkeur voor vijf leden. De nieuwe RvT wordt zorgvuldig samengesteld uit leden van de huidige RvT's. In de nieuwe situatie zal er allereerst gewerkt worden met een overgangs-RvT samengesteld uit leden van beide RvT's.

3.2 Gevolgen van de bestuurlijke fusie voor de overzichtelijkheid op locatieniveau

Door de fusieplannen verandert er niets aan de overzichtelijkheid op locatieniveau. Het gaat immers om een bestuurlijke fusie en geen scholenfusie. Mocht er in de toekomst om wat voor reden dan ook herschikking noodzakelijk of gewenst zijn, dan is het vertrekpunt daarbij dat de overzichtelijkheid, toegankelijkheid en herkenbaarheid op locatieniveau volledig gewaarborgd blijven.

3.3 Gevolgen van de bestuurlijke fusie voor de betrokkenheid van personeel, leerlingen en ouders

Doordat de overzichtelijkheid, toegankelijkheid en herkenbaarheid op locatieniveau volledig gewaarborgd blijven, is de verwachting dat de fusie een neutraal effect heeft op de betrokkenheid van personeel, leerlingen en ouders.

3.4 Medezeggenschap

Voor de inrichting van de nieuwe medezeggenschapsstructuur is een aantal aspecten van belang, met name de toepassing van het principe medezeggenschap volgt zeggenschap. Dit betekent dat de toedeling van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden aan de leidinggevenden op de verschillende niveaus leidend is voor de inrichting van medezeggenschap.
Op stichtingsniveau is de zeggenschap statutair toegekend aan het College van Bestuur en is dit orgaan, wanneer sprake is van meerdere scholen in de stichting, de gesprekspartner voor de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Op dit moment is er nog geen sprake van een GMR. Deze moet nog ingericht worden. De wijze waarop deze samengesteld wordt vraagt aandacht in de aanloop naar de bestuurlijke fusie tussen beide stichtingen. Bij het voorstel van de werkgroep betreffende de gewenste omvang is ook de mogelijke groei van de stichting (door toevoeging van nieuwe scholen) meegenomen.
Op school- of vestigingsniveau is de zeggenschap, zoals vastgelegd in het management-statuut, toegekend aan de schoolleiding en zij zijn de gesprekspartner voor de MR van de desbetreffende school.
Uit de inventarisatie van de werkgroep medezeggenschap blijkt dat er veel overeenkomsten zijn in de inrichting en de werkwijze van de beide raden op schoolniveau. Enkele aandachtspunten zijn: het aantal gewenste bijeenkomsten per jaar, de zittingstermijn van de leden, de facilitering van OOP-leden en een aantal kleine verschillen in de bepalingen in de statuten en reglementen.

3.5 Gevolgen voor voorzieningen

Beide scholen zullen gehuisvest blijven in hun huidige gebouwen. De bestuurders zien op de lange termijn meerwaarde in het bundelen van de werkzaamheden van beide centrale diensten, zodat meer en betere onderwijskundige en bedrijfsmatige ondersteuning geboden kan worden. Bundeling van centrale diensten betekent niet noodzakelijkerwijs een apart, centraal bestuurskantoor.

3.6 Gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden en het personeelsbeleid

De werkgroep HRM heeft een vergelijking gedaan van de personele regelingen en functiebouwwerken van beide organisaties. Uit deze vergelijking blijkt dat de verschillen tussen beide scholen klein zijn en in de aankomende harmonisatie goed zijn te overbruggen. Voor de harmonisatie zullen in de volgende fase de MR’en en vakbonden worden betrokken.

Deze juridische fusie kwalificeert zich als een overgang van onderneming. Het burgerlijk wetboek geeft hiervoor de volgende omschrijving:
Door de overgang van een onderneming gaan de rechten en verplichtingen die op dat tijdstip voor de werkgever in die onderneming voortvloeien uit een arbeidsovereenkomst tussen hem en een daar werkzame werknemer van rechtswege over op de verkrijger. Evenwel is die werkgever nog gedurende een jaar na de overgang naast de verkrijger hoofdelijk verbonden voor de nakoming van de verplichtingen uit de arbeidsovereenkomst, die zijn ontstaan vóór dat tijdstip[3]*.*

In andere woorden, bij de fusie worden alle rechten en verplichtingen die de overdragende stichting had ten opzichte van haar werknemers automatisch overgedragen aan de verkrijgende stichting. Dit betekent dat alles wat in de arbeidscontracten staat, nu de verantwoordelijkheid wordt van de verkrijgende stichting. Daarnaast blijft de overdragende stichting nog een jaar lang samen met de ontvangende stichting verantwoordelijk voor het nakomen van alle arbeidsverplichtingen die er waren voor de fusie. In de periode na de fusie zullen er harmonisaties plaatsvinden. In de wet op Medezeggenschap is opgenomen dat de personeelsgeleding van de MR instemmingsrecht heeft op een scala aan vaststellingen of wijzigingen van regelingen die het personeel aangaan.[4]

[3] Artikel 663 uit het Burgerlijk Wetboek 7
[4] Artikel 12.1 uit de Wet op Medezeggenschap

H4 | Effecten van de bestuurlijke fusie op keuzevrijheid, diversiteit en bereikbaarheid

4.1 Effecten van de bestuurlijke fusie op de keuzevrijheid

OSB en Ir. Lely Lyceum vallen nu beide onder een andere bestuurlijke verantwoordelijkheid. De scholen delen het voedingsgebied en zijn daarmee concurrenten. De positie van beide scholen zal versterkt worden door het onderwijs onder één bestuurlijke verantwoordelijkheid en regie samen te brengen. Door deze stap wordt profileren belangrijker dan concurreren.

Onderwijsaanbod

Omdat er sprake is van een bestuurlijke fusie, geen scholenfusie, zal als gevolg van de fusie het aanbod op beide scholen niet wijzigen; beide scholen blijven in stand. Het stelt beide scholen in staat beter af te stemmen en scherper te profileren in het onderwijsaanbod.

Onderwijsrichting

Zowel Stichting Open Schoolgemeenschap Bijlmer als Stichting Ir. Lely Lyceum hebben als doel het in stand houden van openbaar onderwijs voor voortgezet onderwijs in Amsterdam Zuidoost. Voor de nieuwe stichting wordt dit doel ook statutair vastgelegd. Na de bestuurlijke fusie maken beide scholen onderdeel uit van deze nieuwe stichting en kunnen ouders en leerlingen dus nog steeds voor één van beide scholen kiezen. Daarmee heeft de bestuurlijke fusie dus geen effect op de keuzevrijheid van ouders en leerlingen in Zuidoost en omgeving.

4.2 Effecten van de bestuurlijke fusie op de diversiteit

Hiervoor geldt hetzelfde als voor de keuzevrijheid beschreven bij 4.1.

4.3 Effecten van de bestuurlijke fusie op de spreiding van onderwijsvoorzieningen in de regio

De bestuurlijke fusie heeft geen gevolgen voor de bereikbaarheid en daarmee de toegankelijkheid van onderwijsvoorzieningen in Zuidoost. Deze is er juist op gericht om de continuïteit en de spreiding van de bestaande onderwijsvoorzieningen voor onbepaalde tijd te waarborgen.

H5 | Kosten en baten van de bestuurlijke fusie

5.1 Financiële kosten en baten

De beoogde bestuurlijke fusie heeft geen gevolgen voor de wettelijke bekostiging, omdat de betrokken scholen/BRIN-nummers als zelfstandige scholen de zogeheten ‘eenheid van bekostiging’ blijven vormen.
Op de korte termijn is er sprake van verschillende kostensoorten:

- eenmalige kosten (inhuren externe expertise, notariskosten, etc.);
- eenmalige kosten voor de harmonisatie van de technische infrastructuur en de administratieve systemen;
- mogelijke kosten voor de harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden.

De baten zullen bestaan uit verdere synergievoordelen. Sommige voordelen zullen pas op termijn kunnen worden gerealiseerd vanwege de doorlooptijd van bestaande contractuele verplichtingen en de periode van overleg en afstemming waarin de harmonisatie moet worden gerealiseerd.

5.2 Financiële risico’s

In grote lijnen geldt dat beide scholen een degelijke financiële positie hebben. Een bestuurlijke fusie, waarbij beide scholen hun eigen zelfstandigheid bewaren (eigen BRIN-nummer, eigen directie) onder één overkoepelend bestuur, vraagt wat betreft het financieel beheer op twee punten evenwel om nadere aandacht:

- De wijze waarop voorzieningen worden getroffen voor groot onderhoud. Het Ir. Lely Lyceum werkt met het stelsel ‘activeren en afschrijven’, de OSB met een ‘voorziening groot onderhoud’. De wetgever heeft bepaald dat binnen één organisatie voor één stelsel dient te worden gekozen. Dat impliceert dat bij een bestuurlijke fusie gekozen moet worden om een van beide scholen op een ander stelsel te laten overgaan.
- Het duediligencerapport geeft inzicht in de vermogenspositie van beide scholen, rekening houdend met de verschillende wijzen waarin op dit moment met de financiering van groot onderhoud wordt omgegaan. Tussen beide scholen is er een relatief groot verschil in vermogenspositie. Hierover zullen afspraken gemaakt moeten worden met de bestuurders en beide RvT’s.

5.3 Niet-financiële kosten en baten

Zie motieven 1.3 en doelen 1.5.

H6 | Evaluatie van de bestuurlijke fusie

6.1 Evaluatie van de bestuurlijke fusie

Evaluatie maakt structureel deel uit van de werkprocessen binnen de beide organisaties, zowel op stichtingsniveau als op schoolniveau. Dat betekent dat na de fusie met name op stichtingsniveau gekeken zal worden naar de realisatie van de beoogde doelen (zie 1.5).

H7 | Advies van de gemeenten

7.1 Advies van burgemeesters en wethouders

BMC

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91ABNA0504035754
BTW NL80.86.63.598 B.01

Colofon

21 november 2023

Classificatie : Vertrouwelijk

Namen adviseurs :
- dr. R. (Ruth) Harmsen
- J.J. (Joukje) Jurjens MA

Projectnummer : PO033574

Kijk voor meer info op onze website: bmc.nl